

**Sabiedrības iebildumi un priekšlikumi par konceptuālā ziņojuma projektu
“Par Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā (ES) 2020/2184 (2020. gada 16. decembris) par dzeramā ūdens kvalitāti noteikto prasību
ietekmi uz dzeramā ūdens auditmonitoringa procesu” (22-TA-2903)**

Nr. p.k.	Iebilduma/priekšlikuma iesniedzējs	Iesniegtā iebilduma/ priekšlikuma būtība	Ņemts vērā/ nav ņemts vērā	Pamatojums, ja iebildums/priekšlikums nav ņemts vērā
1.	Biedrība “Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija”	Iesniegts rakstiski pirms sanāksmes un izteikts attiecīgs viedoklis sanāksmes laikā: Biedrība atbalsta Veselības ministrijas piedāvāto risinājumu, kura ietvaros dzeramā ūdens auditmonitoringu veic Veselības inspekcija, jo: a. sabiedrības drošības un veselības nodrošināšanai ir nepieciešama rūpīga kontrole, augstas ticamības datu ieguve un sistēmas uzraudzība, ko var īstenot tikai no pakalpojuma sniedzēja neatkarīga institūcija, šajā gadījumā Veselības inspekcija; b. vienota pieeja visu ūdenssaimniecību auditmonitoringa īstenošanai nodrošina cilvēcisko kļūdu mazināšanu analīžu veikšanā, it sevišķi mazākajās ūdenssaimniecībās, līdz ar to samazinot arī riskus par faktiskajai ūdens kvalitātei neatbilstošu rezultātu iegūšanu; c. ilgtermiņa ūdens resursu izmantošanas un kvalitātes uzraudzībai ir nepieciešama vienota un kvalitatīva datu bāze, ko faktiski var nodrošināt ja to izstrādā maksimāli mazs speciālistu loks. Datu bāzes nepielietojamība un neprecizitātes ir spilgti novērojamas Pārskatu par ūdens lietošanu “2-ūdens” sistēmā, kur datus ievada katrs operators; d. uzticot auditmonitoringu īstenot ūdenssaimniecībām, tiek radīta nepieciešamība palielināt ūdensapgādes pakalpojumu tarifus, kas šī brīža situācijā ir strauji pieaugoši un kurus ir	Ņemts vērā	Informācija: Konceptuālais ziņojums jau sākotnēji saturēja informāciju, ka Veselības ministrija aicina atbalstīt risinājumu, ka dzeramā ūdens auditmonitoringu veic Inspekcija. Ziņojums 3.1. sadaļā papildināts ar Biedrības sniegtās argumentācijas aspektiem.

	<p>nepieciešams samērot ar iedzīvotāju maksātspēju. It sevišķi tarifu pieaugums varētu tikt novērts mazākajās ūdenssaimniecībās, kuru klienti ir arī ar vizemāko ienākumu līmeni.</p> <p>Turklāt, atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajiem Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānam 2021.-2027.gadam, kur aplēstais aglomerāciju ūdenssaimniecību notekūdeņu apsaimniekošanas nodrošināšanai nepieciešamais investīciju apjoms ir 518 559 279,00 EUR, un Ūdensapgādes investīciju plānam 2021.-2027.gadam, kur aplēstais aglomerāciju ūdenssaimniecību ūdensapgādes pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamais investīciju apjoms ir 350 662 145,00 EUR, kopējais, ilgtspējīgai ūdenssaimniecības uzņēmumu darbībai nepieciešamais investīciju apjoms ir 869 221 424,00 EUR. Šobrīd valsts politikas un finanšu instrumentos paredzētais investīciju apjoms ir 59 160 000,00 EUR, kas ir aptuveni 7 % no faktiski nepieciešamā apjoma. Kā arī paredzēto finanšu instrumentu apguvei pašvaldībām vai tās kapitālsabiedrībām ir jānodrošina atbilstošs līdzfinansējums. Turklāt attiecīgajos plānošanas dokumentos ir ņemtas vērā tikai ūdenssaimniecības, kuras apkalpo vairāk par 2000 CE (cilvēku ekvivalenta), kas nozīmē, ka investīcijas mazajās ūdenssaimniecībās šajos aprēķinos nav iekļautas. Līdz ar to ūdenssaimniecības nozarē jau šobrīd ir kritiski maz finanšu līdzekļi kvalitatīva un droša pakalpojuma sniegšanai ilgtermiņā.</p> <p>Sanāksmē izsaka viedokli, ka kopumā atbalsta priekšlikumu, ka Veselības inspekcijai būtu jānodrošina auditmonitoringa veikšana. Īpaši tas būtu nozīmīgi attiecībā uz mazajām ŪAS, jo lielajās ŪAS ir gan zināšanas, gan cilvēkresursi, bet mazajās riski būtu saistīti ar paraugu ņemšanu, rezultātu interpretāciju un turpmāko darbību noteikšanu. Veselības</p>		
--	--	--	--

		<p>inspekcija, veicot auditmonitoringu, tomēr norāda uz turpmāk veicamajām darbībām, kas palīdz ŪAS veikt atbilstošas procedūras, lai nodrošinātu ūdens kvalitāti.</p> <p>Mazajās ŪAS Veselības inspekcijas veikts monitoringa sniegtu iespēju neatkarīgi izvērtēt ūdens kvalitātes situāciju un sniegtu atbalstu mazajām ŪAS, kurām ir ierobežotās iespējas un kapacitātes.</p> <p>Veselības inspekcijas veikto pārbaūžu rezultāti, kas nosaka turpmākus koriģējošus uzdevumus un ir neatkarīga eksperta slēdziens palīdz ŪAS sarunās ar pašvaldībām par papildfinansējumu, jo šobrīd ŪAS dzīvo no tarifa, kas nesedz attīstības iespējas, sevišķi mazajām ŪAS nav arī ES atbalsta investīciju piesaistē.</p>		
2.	Latvijas Pašvaldību savienība (turpmāk-LPS)	<p>Iesniegts rakstiski pirms sanāksmes un izteikts attiecīgs viedoklis sanāksmes laikā:</p> <p>LPS piekrīt Konceptuālajā ziņojumā norādītajam, ka dzeramā ūdens kvalitātes uzraudzība ir būtiska sastāvdaļa dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanā. Veselības inspekcijas veiktais auditmonitorings ir ticams un nozīmīgs elements šajā procesā. Tādējādi ir tikusi nodrošināta valsts funkcija dzeramā ūdens kvalitātes uzraudzībai atbilstoši MK 14.11.2017 noteikumiem Nr.671 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”</p> <p>Izvērtējot Konceptuālajā ziņojumā sniegto informāciju, atbalstām pieeju, ka arī turpmāk dzeramā ūdens kvalitātes auditmonitoringu valstī organizē un veic Veselības inspekcija un tam tiek rasti nepieciešamie finanšu līdzekļi.</p> <p>Veselības inspekcijas iestrādes, speciālistu kompetence, uzkrātā pieredze un līdz šim veidotā datu bāze un informatīvie ziņojumi par dzeramā ūdens kvalitāti valstī ir jāturpina arī turpmāk. Ir jāsaprot, ka, pārlietot visu dzeramā ūdens kvalitātes auditmonitoringu – jau spēkā esošās prasības un jaunās Direktīvas 2020/2184 prasības, pašvaldību</p>	Ņemts vērā	Papildināts konceptuālā ziņojuma projekts.

		<p>ūdenssaimniecības uzņēmumiem radīsies ievērojams finansiāls slogs, kas radīs nepieciešamību palielināt ūdensapgādes pakalpojumu tarifus. Jāņem vērā arī ūdens apgādes saimniecību esošās finansiālās iespējas, līdzšinējo pieredzi, speciālistu kvalifikāciju, kā arī visnotaļ atšķirīgo ūdens apgādes pakalpojumu saņēmēju skaitu. Uzskatām, ka dzeramā ūdens auditmonitoringa veikšanas pienākums, pārlikts uz pakalpojuma sniedzēju, deformēs līdzšinējo ūdens kvalitātes uzraudzības sistēmu, ko īstenoja neatkarīga valsts iestāde - Veselības inspekcija.</p> <p>Sanāksmes laikā LPS atbalstīja biedrības "LŪKA" sanāksmes laikā pausto viedokli, papildus norādot, ka ja auditmonitoringu turpinātu veikt uzņēmumi, tad pārtrūktu visas iepriekš veidotās datu rindas un ziņošana institūcijām par ūdens kvalitāti būtu sarežģīts papildu process, sadrumstalotāks. Viena kompetentā institūcija var veikt šādu procesu vienotāk.</p>		
3.	Biedrība "Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija"	<p>Piekrīt LPS viedoklim par datu kvalitātes pasliktināšanos. Šobrīd ŪAS strādā kopā ar LVĢMC un VVD, lai uzlabotu Ūdens-2 datubāzi, bet arī šajā procesā ir saprotams, ka ŪAS ir ļoti liela variabilitāte darbinieku kompetencēs, īpaši mazajās ŪAS, kur attiecīgais darbinieks ir vienlaicīgi arī, piemēram, kapsētas uzraugs un katlumājas operators. Saistībā ar šo Ūdens-2 datubāzē ir konstatētas daudz kļūdas jau šobrīd, kas noved pie nepatiesas statistikas. Ja minētajiem darbiniekiem būs jāizpilda arī auditmonitoringa prasības, tas var ietekmēt datu rezultātus gan nacionālā līmenī, gan ziņojot rezultātus ES.</p> <p>ŪAS var strādāt un izpildīt nosacījumus, bet ir jābūt pārraugošajai pusei, kas uzrauga, pārbauda un seko līdz, lai dati būtu ticami. Ūdens ieguves vietu var ietekmēt piesārņojums, kas radies citur, bet tikai institūcija, kas pārredz situāciju plašāk varēs uz to norādīt, vai to konstatēt.</p>	Skaidrots sanāksmes laikā.	<p>Sanāksmē skaidrots, ka konceptuālā ziņojuma mērķis skar tikai optimālākā risinājuma nodrošināšanu auditmonitoringa finansēšanai.</p> <p>Jautājumi par riska novērtēšanu tiks diskutēti Veselības ministrijas izstrādātā normatīvā akta MK noteikumu projekts "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (22-TA-2538), izstrādes procesā, t.sk. sabiedriskajā apspriedē.</p>

		Būtisks ir arī jautājums par ŪAS riska novērtējumiem t.sk. viena sateces baseina ietvaros ar atbilstošiem speciālistiem valsts institūcijās. ŪAS to nevar paveikt resursu trūkuma dēļ. Riska novērtējuma process nedrīkst palikt formāls, piemēram, ja tos veiks konsultanti, kas var veikt tipveida novērtējumus, dziļāk neizvērtējot ŪAS situāciju. Ja riska novērtējumu veic ŪAS, bet to pārbauda kompetenta institūcija, tad riska novērtējums var sasniegt mērķi un riska novērtējumu veikšanai institūcijām vajadzīgs finansējums.		
4.	Biedrība "Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija"	Iesniegts rakstiski pirms sanāksmes un izteikts attiecīgs viedoklis sanāksmes laikā: Biedrība uzskata, ka likumdošanas pilnveidošanu ir nepieciešams veikt vienas atbildīgas institūcijas (ministrijas) pārraudzībā, pretēji tam, kā tas ir identificēts Konceptuālajā ziņojumā, sadrumstalojot atbildības un apdraudot ne tikai likumdošanas kvalitāti, bet arī ūdensapgādes pakalpojumu saņēmējus, to veselību un dzīvību, un sniegto pakalpojumu nepārtrauktību. Sadrumstalots un nepilnīgs atbildību sadalījums viennozīmīgi noved pie daudz zemākas sabiedrībai nozīmīgās ūdensapgādes nozares pārraudzības un kontroles, kā arī bezatbildības ārkārtas situāciju gadījumos. Tādējādi tiek apdraudēti teju visi Latvijas valsts iedzīvotāji, un tas biedrībasprāt nav pieļaujams. Jau šobrīd Konceptuālajā ziņojumā nav definētas ļoti būtiskas atbildības, kas ieviešamas saskaņā ar direktīvas 2020/2184 prasībām: a. nav definēta neviena institūcija, kas veiktu ūdenssaimniecībā noteikto dzeramā ūdens risku novērtējumu pareizības izvērtēšanu un kontroli. Ja šāda atbildība nav definēta, tad šo dzeramā ūdens risku novērtējumu izstrāde tiks veikta formāli un nesniegs patieso direktīvā plānoto labumu un drošības paaugstinājumu sabiedrībai;	Skaidrots sanāksmes laikā.	Sanāksmē tika skaidrots, ka konceptuālā ziņojuma projektā bija iekļauta informācija par esošo situāciju dzeramā ūdens nekaitīguma un drošuma jautājumu kompetenču sadalījumā Latvijā starp dažādām institūcijām. Ziņojumā minētais teksts par to, ka direktīvas 2020/2184 prasības korektākai pārņemšanai, novēršot normu dublēšanos, Tieslietu ministrijas vadībā 2022. gadā tika noteiktas institūciju kompetences attiecināms tikai uz konkrētu direktīvas 2020/2184 pantu un punktu pārņemšanu nacionālajos normatīvajos aktos un nav šogad tikusi veikta plašāka dzeramā ūdens nodrošināšanas atbildību sadalīšana. Ziņojumā attiecīgais teksts pārvietots, lai neradītu pārpratumus. Ziņojuma mērķis ir nodrošināt, ka Latvijā varētu tikt kvalitatīvi veikta direktīvā 2020/2184 noteikto prasību dzeramā ūdens auditmonitoringam pārņemšana un ieviešana, nodrošinot attiecīgu finansējumu. Ziņojuma mērķis

	<p>b. nav definēta neviena institūcija, kas uzturētu datu bāzi par dzeramā ūdens risku novērtējumiem un to savstarpējo saskaņotību, piemēram vienas ūdens ņemšanas vietas un potenciālu savstarpējo apdraudējumu gadījumos, kas var radīt būtiskus ūdens avotu piesārņojuma un izmantošanas riskus;</p> <p>c. nav definēta neviena institūcija, kas īsteno ūdens ņemšanas vietu kontroli un uzraudzību, it sevišķi milzīgo skaitu nelegāli izveidoto un vēsturiski izveidoto un pamesto urbumu vai aku, kas var būtiski apdraudēt dzeramā ūdens patērētāju veselību un dzīvību, dažādu tīšu vai netīšu pazemes ūdens resursu piesārņojumu gadījumos;</p> <p>d. nav definēta neviena institūcija, kas uztur pazemes ūdens resursu hidroģeoloģiskos modeļus un plāno un analizē dzeramā ūdens resursu pieejamību un kvalitāti ilgtermiņā, kā arī izmeklē piesārņojumu gadījumu iemeslus un sagatavo slēdzienus un nosaka turpmākās rīcības, lai samazinātu radītos riskus dzeramā ūdens patērētājiem.</p> <p>Biedrība lūdz Tieslietu ministrijai pārskatīt atbildību sadalījumu un visu ar dzeramā ūdensapgādi saistīto normatīvo aktu izstrādi, kontroli, plānošanu un īstenošanu saistīto atbildību noteikt vienai atbildīgai institūcijai (ministrijai), kura var pārraudzīt citu institūciju īstenošanās aktivitātes, tomēr nestu faktisko un galīgo atbildību.</p> <p>Sanākses laikā izteikts viedoklis, ka dzeramo ūdeni izmanto ne tikai iedzīvotāji, bet arī tādas valsts struktūras kā ugunsdzēsēji, drošības struktūras, kā arī ražošanas u.c. un par visiem procesiem, kas valstī saistīti ar dzeramo ūdeni būtu jābūt vienai atbildīgajai institūcijai un esošā atbildību sadrumstalotība liecina par bezatbildību. ŪAS nav skaidrs, kura institūcija var palīdzēt, kurā konkrētā situācijā. Par dzeramo ūdeni biedrībai jāsadarbojas ar septiņām ministrijām. Izsaka, bažas, ka daudzas direktīvā noteiktās</p>	<p>nav saistīts ar citu direktīvas 2020/2184 prasību pārņemšanu un starpinstitūciju atbildību sadalījumu.</p> <p>Tādējādi biedrības viedoklis par dzeramā ūdens jomas starpinstitucionālo raksturu un atbildību plašo sadalījumu ir par plašāku, vispārējo kārtību, t.sk. jautājumiem, kas tieši neskar direktīvas 2020/2184 prasību pārņemšanu.</p> <p>Ziņojumā ir norādīts, ka Veselības ministrija izstrādā jaunu normatīvo aktu MK noteikumu projektu “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” (22-TA-2538), kas tiks iesniegts Ministru kabinetā, lai pārņemtu tādas direktīvas 2020/2184 prasības, kas g.k. ir veselības sektora institūciju kompetences jomā, t.sk. ŪAS monitoringa programmu izvērtēšanai un apstiprināšanai, kā arī ŪAS kārtējam un auditmonitoringam.</p> <p>Latvijā dzeramā ūdens jautājumi tiek risināti caur dažādu jomu normatīvajiem aktiem, jo dzeramā ūdens nodrošināšana un kvalitāte nevar būt šaurs vienas institūcijas kompetences jautājums.</p> <p>Veselības ministrijas ieskatā faktiskā atbildība par nekaitīguma prasībām atbilstoša ūdens nodrošināšanu ir pakalpojuma sniedzēja – ŪAS atbildība, ko nosaka Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 9.panta 1.daļa, kas cita starpā nosaka, ka pakalpojuma</p>
--	--	--

		<p>prasības netiks pārņemtas, jo pastāv atbildību sadrumstalotība.</p>		<p>sniedzēja pienākums ir nodrošināt ūdens ieguvu, sagatavošanu un piegādi atbilstoši normatīvajiem aktiem par obligātajām dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām. Kā arī ūdenssaimniecības pakalpojumus pakalpojumu lietotājam ir jāsniedz saskaņā ar pakalpojuma līgumu, kas noslēgts starp pakalpojumu sniedzēju un pakalpojumu lietotāju par noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojuma saņemšanu.</p> <p>Kā arī Latvijā ir izveidotas starp institūciju darba grupas dzeramā ūdens jautājumu risināšanai, lai iesaistītās institūcijas var veikt jautājumu risināšanu vienojoties, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zemkopības ministrijas uzturētā starp institūciju darba grupa “Dzeramais ūdens”; -Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas darba grupa ūdenssaimniecības problemātisko jautājumu risināšanai, kurā plānots nodrošināt arī ūdenssaimniecības nozarei aktuālu jautājumu apspriešanu.
5.	<p>Biedrība “Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija”</p>	<p>Iesniegts rakstiski pirms sanāksmes un izteikts attiecīgs viedoklis sanāksmes laikā:</p> <p>Biedrības ieskatā Konceptuālajā ziņojumā aplēstais finanšu apjoms, kas nepieciešams auditomonitoringa un direktīvas ieviešanai ir ļoti optimistisks un nepietiekams, jo:</p> <p>a. šī brīža situācijā ar transportu saistītās izmaksas ir ļoti dinamiskas un ļoti ticams, ka tās prognozētajā periodā būs augstākas;</p>	<p>Nemts vērā</p>	<p>Ziņojumā zem 3.tabulas tika norādīts, ka, ņemot vērā degvielas cenu svārstības, transporta izmaksas jau uz 2022.gada oktobri paredzamas lielākas un nepieciešamais finansējums palielinātos. Attiecībā uz laboratoriju izmaksām ziņojumā sākotnēji norādīts, ka aprēķinos izmantotas šī brīža cenrāža analīžu izmaksas, saskaņā ar BIOR</p>

		<p>b. jau šobrīd akreditētās laboratorijās ir novērojams straujš analīžu veikšanas izmaksu palielinājums, kas visticamāk palielināsies arī prognozētajā periodā;</p> <p>c. aplēsēs nav iekļautas atbilstošas un sistēmai ļoti nepieciešamas datu bāzes un datu apmaiņas platformas starp ūdenssaimniecībām, akreditētām laboratorijām, Veselības inspekciju izstrādes izmaksas;</p> <p>d. Veselības inspekcijai ir būtiski jāpalielina gan cilvēkresursu, gan zināšanu kapacitāte, līdz ar to jāparedz ne tikai cilvēku skaita palielinājums, bet arī to atalgojuma palielinājums atbilstoši kompetenču pieaugumam;</p> <p>Biedrības ieskatā ir nepieciešams pārvērtēt Konceptuālajā ziņojumā īstenoto budžeta aplēsi un būtiski palielināt valsts budžetā plānoto finanšu apjomu dzeramā ūdens kvalitātes auditmonitoringa īstenošanai. It sevišķi, samērojot faktiskos riskus, ko var radīt nekvalitatīva dzeramā ūdens apgāde un monitoringam atvēlēto finansējumu, paredzot arī pasākumus un līdzekļus mazajām ūdenssaimniecībām neatbilstību novēršanai.</p>	<p>tīmekļa vietnē publicēto laboratorijas pakalpojumu cenrādi, tādējādi norādot, ka aprēķini ir aplēses un iespējamās izmaiņas nākotnē.</p> <p>Ziņojuma 4.2. nodaļā bija iekļauta informācija, ka gadījumā, ja auditmonitoringu veic ŪAS, būtu nepieciešams izstrādāt IT risinājumus ŪAS, laboratoriju un Veselības inspekcijas IT sistēmu savietojamībai ērtākai un automatizētai monitoringa datu pārvadei un apstrādei, kuru darbību izmaksas šobrīd nav paredzamas. Kā arī ir norādīts, ka gadījumā, ja auditmonitoringu veic ŪAS, Veselības inspekcijas informācijas sistēmas uzturēšanas darbību nodrošināšanai būtu nepieciešams aptuveni 25 000-30 000 euro par vienu IT sistēmas atjauninājumu.</p> <p>Veselības ministrija papildinās Ziņojumu, ja Veselības inspekcijas ieskatā būs iespējams norādīt precīzu nepieciešamo papildfinansējumu. Tomēr nav paredzēts, ka izmantojot šo ziņojumu varētu pieprasīt valsts budžeta līdzekļus uzņēmumiem - mazajām ūdenssaimniecībām dzeramā ūdens neatbilstību novēršanai. Šāda veida atbalstam uzņēmumiem jāizskata citi finanšu instrumenti un iespējams jāvēršas pie Latvijas investīciju attīstības aģentūras vai Ekonomikas ministrijas nozares atbalstam.</p>
--	--	---	--

6.	Biedrība "Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija"	Iesniegts rakstiski pirms sanāksmes: Papildus komentāri: Nepieciešams izstrādāt augstas detalizācijas un viegli saprotamus norādījumus visu ar direktīvu saistīto aktivitāšu ieviešanai – auditmonitoringa papildinājumiem, dzeramā ūdens risku izvērtējumu izstrādei (upju baseinu risku novērtējumi, dzeramā ūdensapgādes sistēmu risku novērtējumi, iekšējo ūdensapgādes sistēmu risku novērtējumi), kontrolei un uzraudzībai u.c.	Sanāksmē skaidrots, ka konceptuālā ziņojuma mērķis skar tikai auditmonitoringa finansējuma nodrošināšanu.	Priekšlikums pēc iespējas tiks ņemts vērā Veselības ministrijas izstrādātā normatīvā akta MK noteikumu projekts "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (22-TA-2538), izstrādes procesā, izņemot attiecībā uz upju baseinu riska novērtējumiem, kas nav veselības sektora institūciju kompetences jomā.
7.	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija	Sanāksmes laikā pauda viedokli, ka viennozīmīgi atbalsta, ka arī turpmāk dzeramā ūdens kvalitātes auditmonitoringu valstī veic Veselības inspekcija un tam tiek rasti nepieciešamie finanšu līdzekļi. Tādējādi nerastos lieks slogs tarīfos pakalpojumu lietotājiem, kuriem jau šobrīd tas radies no izmaiņām energoresursu izmaksās. Piekrīt faktiem un apsvērumiem, ko sanāksmē minēja biedrība "LŪKA" un LPS. Izsaka viedokli, ka uzticamāk ir, ja monitoringu veic viena kompetentā iestāde, kas redz visus datus un var izdarīt secinājumus par lielāku teritoriju, nekā ŪAS darbinieki ar dažādām izglītībām. Pauž uzskatu, ka dzeramā ūdens auditmonitoringa veikšanas pienākums, pārlikts uz pakalpojuma sniedzēju, pasliktinās līdzšinējo ūdens kvalitātes uzraudzības sistēmu, mazinās uzticamību monitoringa rezultātiem un datu kvalitātei. Nozīmīgi ir paredzēt atbilstošu finansējumu, kas iekļauj visas nepieciešamās darbības.	Ņemts vērā	-
8.	SIA "Smiltenes NKUP"	1.Iesniegts rakstiski pirms sanāksmes - SIA "Smiltenes NKUP" sniedza informāciju, ka tās ieteikumi būs ietverti biedrības "LŪKA" iesniegtajos ieteikumos. 2.Sanāksmes laikā izteica viedokli, ka SIA "Smiltenes NKUP", kas ir mazā ŪAS ir pārņēmusi divu citu mazāku ŪAS un to saimnieciskos jautājumus un norāda, ka īpaši mazajām ŪAS ir zema kompetence, jo pat ūdens zudumu	1. Informācija iepriekš pie biedrības "LŪKA" ierosinājumiem. 2. Sanāksmē skaidrots, ka konceptuālā	1. Informācija iepriekš pie biedrības "LŪKA" ierosinājumiem. 2. Lai arī ŪAS viedoklim var kopumā piekrist, jautājumi par riska novērtēšanu, sabiedrības informēšanu tiks diskutēti,

		<p>identificēšana nav bijusi pietiekami kvalitatīvi veikta, tādēļ arī riska novērtējumu veikšanā, analīžu nodrošināšanā būtu risks, ka tie netiek veikti kvalitatīvi. Institūta "BIOR" tīmekļvietnē esošās Excel risku tabulas aizpildīšana, uzticot to tikai ŪAS, nebūs uzticama, jo ŪAS var negodprātīgi aizpildīt tabulu, vai arī neprast to aizpildīt. Tādēļ būtu vajadzīga kompetentā iestāde, kas pārskatītu ŪAS veiktās darbības.</p> <p>Pauž viedokli, ka attiecībā uz iedzīvotāju informēšanu par ūdens kvalitāti, nebūtu pietiekami, ka to veic tikai ŪAS, to vajadzētu veikt arī valsts līmenī, lai veicinātu uzticamību ūdens kvalitātei. Jo šobrīd pudelēs pildītu ūdeni iedzīvotāji bieži izvēlas vairāk, nekā krāna dzeramo ūdeni dēļ bažām par kvalitāti.</p> <p>Atbalsta, ka auditmonitoringu turpina veikt Veselības Inspekcija.</p>	<p>ziņojuma mērķis skar tikai auditmonitoringa finansējuma nodrošināšanu.</p>	<p>turpinot izstrādāt iepriekš minēto MK noteikumu projektu "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (22-TA-2538), t.sk. plānotās sabiedriskās apspriedes laikā.</p>
9.	SIA "Jelgavas novada KU"	<p>Uztrauc, ka ja energokrīzes dēļ sāks pazemināties karstā ūdens padeve, var rasties problēmas ar ūdens kvalitāti. Gadījumos, kad dzeramā ūdens nepietiekamas kvalitātes dēļ, kas izraisījusi cilvēku saslimšanu, notiek strīdu situācijas starp ūdens patērētājiem un ŪAS, ir nepieciešama neatkarīgā puse, kas varētu darboties kā šķīrējtiesnesis.</p>	<p>Nav ņemts vērā</p>	<p>Skaidrojam, ka konceptuālais ziņojums ietver jautājumu par dzeramā ūdens auditmonitoringa nodrošināšanu un tā mērķis nav risināt ŪAS minēto jautājumu.</p> <p>ŪAS, kas ir pašvaldības uzņēmums vai pašvaldības pilnvarots komersants sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus par, ko noslēgts līgums ar pašvaldību, lūdzam vērsties pie attiecīgas pašvaldības, lai rastu juridisko vai citu atbalstu šādos jautājumos. Kā arī šādus jautājumus var atrunāt savstarpējā līgumā vai vērsties pie juridiskā atbalsta pakalpojumu sniedzējiem.</p>
10.	Veselības inspekcija	<p>Lai Veselības inspekcija turpinātu veikt auditmonitoringu, nepieciešams papildfinansējums. Veselības inspekcija ir gatava darbu turpināt, vienlaikus norādot, ka Latvija ir</p>	<p>Ņemts vērā</p>	<p>-</p>

		<p>izņēmums Eiropas Savienībā, jo daudzās dalībvalstīs, ja ne visās, dzeramā ūdens monitorings pilnībā ir ūdens piegādātāju atbildībā. Igaunija valsts budžeta ietvaros veic dzeramā ūdens virsuzraudzību.</p> <p>Valstīs, kur ŪAS veic visu monitoringu parādās problēma, kā šos datus nodot institūcijām, kā tos apstrādāt. Tādēļ situācija būs sarežģīta gan gadījumā, ja auditmonitoringu turpinās veikt Veselības inspekcija, gan gadījumā, ja tā veikšana būs jānosaka ŪAS. ŪAS atbildība pieaugs jebkurā gadījumā, jo riska novērtējumam būs jābūt obligātam, kā arī būs jaunas papildprasības iedzīvotāju informēšanai par ūdens kvalitāti. Lai arī jaunā dzeramā ūdens direktīva paredz daudz papildprasības, kas visticamāk rezultēsies ūdens tarifa pieaugumā, jauno prasību iniciatori ES līmenī bija iedzīvotāji, kuru pieprasījuma rezultātā Eiropas Komisija veica iepriekšējās direktīvas pārstrādi.</p> <p>Kopumā Latvija dzeramā ūdens pastāvīguma nodrošināšanā ir labākā situācijā, kā tās ES valstis, kur dzeramo ūdeni iegūst no virszemes ūdeņiem, kuri ir pakļauti visdažādākām un pēkšņām ietekmēm. Latvijā vislielākie riski ir ļaunprātīga iejaukšanās, jo Latvijā pazemes ūdeņos nav bīstamu piesārņotāju. Daudzus ūdens kvalitātes jautājumus būtu iespējams risināt riska novērtējuma ietvaros, paredzot konkrētas rīcības risku novēršanai.</p>		
11.	SIA "Jelgavas novada KU"	<p>Pastāv risks, ka ūdens tarifam pieaugot, iedzīvotāji varētu atteikties no centralizētās ūdensapgādes izmantošanas un izmantot aku ūdeni, kas visbiežāk ir sekla grodu akas, kuru kopējā drošība ir zemāka, nekā centralizētajām ūdensapgādes sistēmām. Tas novestu pie papildus riska sabiedrības veselībai. Centralizēts pakalpojums ir kopumā drošāks un lētāks sabiedrībai.</p> <p>Kopumā pārvalda novadā 44 mazās ŪAS un ja visas šīs ŪAS būs gan jāuzlabo, lai atbilstu jaunajām prasībām, gan jāveic auditmonitorings, tad izmaksas iedzīvotājiem pieaugs. Un tas</p>	Nemts vērā	Konceptuālais ziņojums papildināts ar attiecīgo viedokli.

		būs liels risks, ka iedzīvotāji atteiksies no pakalpojuma, lai ietaupītu. Šobrīd Ozolniekos notiek ūdenssaimniecības projekta izbūve un jau šobrīd nav lielā skaitā, bet ir iedzīvotāji, kas atsakās pieslēgties šai ŪAS, jo iedzīvotājus apmierina esošais risinājums – akas/urbumi.		
12.	-	Diskusijā par iedzīvotāju skaita datiem, ko apkalpo ŪAS Latvijā, Veselības ministrija saņēma informāciju, ka iedzīvotāju skaits, ko viena ŪAS apkalpo variē gada laikā atkarībā no iedzīvotāju kustības. Latvijā nav precīzu datu par iedzīvotāju skaitu, kas saņem centralizēti dzeramo ūdeni (ir pieslēgumu skaita dati), bet iespējamās dažādas datu aplēses, izmantojot deklarēto iedzīvotāju skaitu, vidējo iedzīvotāju skaitu mājsaimniecībā.		

Datums

_____01.11.2022._____

(dd/mm/gggg)

Atbildīgā amatpersona

_____Dace Būmane_____

(vārds, uzvārds, paraksts*)